

"איגרת לבוקרים"

אם נניח שאומדן ערכו המזוני של התפריט הזה הוא מציאותי הרי יוצא שחלקו של המזון המרוכז היווה 43.3% במנה השנתית הכללית. והשאר מספוא ירוק, עסיסי ויבש. המנה השנתית הכוללת ביח"מ נראית צנועה, כשמשווים אותה למקובל כיום בעדרינו בארץ; אך אין להתפלא על כך כיוון שהסיכומים הם מעדרים ומאיזורים שונים, בהם נהוגים דרכי ממשק, השונים מהקצה אל הקצה — מאינטנסיבי ביותר עד לאקסטנסיבי ביותר. כן אין להתעלם מהעובדה שלפנינו סיכומים מפרות מגזעים שונים, קלים כבדים.

מהטבלאות שבאיגרת אפשר ללמוד גם על תחומי התנועה בין המדינות השונות; כך, למשל, התחומים הקיצוניים בתנובות הממוצעות שבר מדינות השונות היו כלהלן:

תנובות מאקסימום בחלב (בממוצע של המדינה):

5560 ק"ג — בקליפורניה

תנובות מינימום בחלב (בממוצע של המדינה):

3000 ק"ג — בהאואי

אלה הם תחומי המאקסימום והמינימום בחישוב הממוצע לפי המדינות השונות שבארה"ב, אולם תנובות המאקסימום והמינימום לפי העדרים השונים ברחבי ארה"ב היו קיצוניים במידה רבה יותר, ובאיגרת הנ"ל מוזכרים 4 עדרים עם 154 פרות בס"ה, שנשתייכו באותה שנה ל-DHIA, אשר תנובתם הממוצעת היתה למטה מ-1580 ק"ג חלב; כן נמצאו בביקורת 133 עדרים עם 6566 פרות שתנובתן הממוצעת נעה סביב 2500 ק"ג. לעומת אלה הנמושות היו גם 183 עדרים עם 6,763 פרות שתנובתן הממוצעת היתה מעל ל-7000 ק"ג חלב. במרבית העדרים, שהשתייכו לאגודת הביקורת (8,963 עדרים עם 336,368 פרות), התנובה הממוצעת עמדה על 5200 ק"ג ואף למעלה מזה.

התנודות באחוזי השומן, לפי המדינות, היו מגבולות צרים למדי — מינימום — 3.5% בפוארטוריקו, ומאקסימום — 4.3% במדינות אוראגון ומיסיסיפי. בקליפורניה, המצטיינת בתנובת החלב הממוצעת הגבוהה ביותר, עמד אחוז השומן הממוצע על 3.8.

בארה"ב קיימות התאחדויות מיוחדות להשריכת בקר-החלב (DHIA), אשר למעשה תפקידן דיון דומים לאלה של האגודות לביקורת התנודות; ההשתייכות של בוקר להתאחדות של ספר עדר כלשהי אינה מחייבת בארה"ב את ביקורת התנובה. מטעם ה-DHIA נשלחים מדי פעם "איגרות" לחברים, ויש להניח שבוקרינו בארץ ימצאו ענין מיוחד באילו פרטים שפורסמו באיגרת מחודש אוקטובר 1962.

באיגרת זו מרוכזות תוצאות הביקורת מכל מדינות ארה"ב. אין מביאים פרטים על הרכב העדרים מבחינה גזעית, ומסתפקים בציון מספר העדרים בכל מדינה וכן מספר התנובות השנתיות שנכללו בסיכום הממוצע. בחלק ניכר של העדרים מבוצעת, בצידה של ביקורת התנובה, גם ביקורת ההזנה, ובאיגרת הנ"ל מובאים הנתונים של כלל העדרים שבוקרו וכן, בדף מיוחד, הנתונים מהעדרים, בהם נערכה גם ביקורת ההזנה.

בביקורת התנובה עמדו בשנת 1961/62 למעלה מ-1½ מיליון פרות (מכל הגזעים) והתנובה הממוצעת לפרה בשנה הסתכמה ב-5000 ק"ג חלב, 193 ק"ג שומן, 3.9% שומן.

בעדרים, בהם נערכה גם ביקורת ההזנה, סוכמו לצורך חישוב הממוצע למעלה מ-882 אלף תנובות שנתיות והתנובה הממוצעת בעדרים אלה היתה — 4837 ק"ג, 187 ק"ג שומן, 3.9% שומן. יש לציין שהתנובות הנ"ל בכל משקי DHIA הן משתי חליבות ביממה.

תפריט המזון הממוצע לשנה ולפרה הצטרף והסתכם כלהלן:

	ק"ג	יחידות מזון
מזון מרוכז	1632	1632
מספוא ירוק ועסיסי	3718	372
שחת	1814	605
ימי-מרעה	165	1155 ¹
בס"ה	3764	

¹ אין לדעת בדיוק כמה יחידות מזון מספק "יום-מרעה"; לצורך החישוב הנ"ל נאמד "יום-מרעה" ב-7 יח"מ בממוצע.

מכתב גלוי לנציגים שלי

(נציגי הייצרנים בענף החלב ובשר-בקר)

וחלב כזה נכלל במשלוח; איני יכול איפוא להסיר כים ל"חריצות" הגדולה בהטלת הקנסות. מה היה הטעם והצדק להעניש משקים ששלחו חלב בטרם עברו 7 ימים לאחר הטיפול בו בזמן שדי בפסילה למשך שלושה ימים בלבד? אותה מחלבה, שזה שנים אין לקבל ממנה שקילה נכונה של החלב, אותם המוסדות שעד היום הזה לא הצליחו לארגן בדיקות רידוקטאזה בצורה תקינה. אותו אגף החלב שמרבה בהסברות לצרכנים (ראה "מעריב" מ-8.3.63), שעל אף כל אמצעי הזהירות עלולים להימצא שברייזוכוכית בצנצנות החלב, אותה "תנובה" שבמשך שנים לא דאגה לפתרון יסודי של בעית שיווק החלב (ידוע לכל, שמיליוני ליטרים חלב רוה אפשר היה למכור למשקים להגמעת העגלות ואולי על ידי זה למנוע את הגזירה הנוראה של הקפאת הייצור) — כל אותם המוסדות נעשו פתאום כל כך חרוצים בהטלת קנסות ובקביעת תקנות חמורות.

אעבור כעת לשטח אחר — שיווק הבקר. בשטח זה, חברים, שיחררתם גולם שהיום גם לכם אין כבר שליטה עליו. ההגיונות המסחרית בשיווק הבקר היא בשפל המדרגה. הסוחרים והמתווכים למיניהם הרוויחו ממון רב בניצול תמימותם ויושרם של אנשי המשקים. אפשר היה לקוות, שאנשי מקצוע ממועצת הבשר ומתנובה ימצאו פתרון מתקבל על הדעת לבעיה הזאת. ומה המצב לאמיתו? הסוחרים שולטים בכל העניין שליטה מוחלטת ולפעמים גם מחוצפת. הם מופיעים בהשכמת הבוקר במשק, וכך זוכים

עלי לבקש את סליחתכם על הצורה המזוהה של פנייתי אליכם. זה זמן רב מרגיש אני צורך להתלפת דעות ולליבון בעיות רבות אתכם. באר פן אישי אין אני מכיר אתכם ואיני בקי בחלוקת התפקידים והמינויים הקיימים כיום בארץ.

זה 13 שנה שאני מייצר חלב ומגדל פרות בקיבוצי. בפרק זמן זה לא הטרחתם את עצמכם לבקר אצלי ולראות את הנעשה ולשמוע על הבעיות. עלי להודות שגם כך הסתדרתי לא רע, עד שבאחד הימים ירדו וממשיכים לרדת לחיי הודעות על קנסות וצרות אחרות, שהוחלט עליהן באישורכם ובהשתתפותכם. מצד שני יש דברים רבים שטעונים טיפול והסדר ואין איש שידאג להם.

וכעת לעניין: הנני תומך בכל לבי בשיפור טיב החלב ובכל הקשור בו. אנשי מקצוע, שמכירים אותי וכן תוצאות בדיקות הרדוקטאזה מזה שנים עשויים להעיד על כך. מבין אני גם את בעיות המחלבות מחמת צרת החלב האנטי-ביוטי; אולם איני מקבל את השיטה של קנסות כבדים שמטילים על המשק. גם לכם צריך להיות ידוע מה רב הוא השימוש באנטיביוטיקה בריפוי הפרות שלנו. לא פחות מפעם בשבוע (במקרים אף יותר) מבקר הרופא הווטרינארי במשק ומבצע את הטיפולים הדרושים. למעשה יוצא שתמיד יימצא במשק "חלב אנטיביוטי" שאין לנצלו במקרים רבים באופן יעיל. בכל זאת נראה לי שאין מנוס מלקיים את ההסדר הקיים. אבל עם הרצון הטוב ביותר, עלולים לפעמים לשגות

המערב (סביב 300 ימים בשנה). מעניינות באופן מיוחד תוצאות הביקורת ממדינת איידאהו; התנובה הממוצעת מ-14,214 פרות הסתכמה ב-4800 ק"ג חלב בן 4% שומן והמנה השנתית לפרה היתה: 1,100 ק"ג מזון מרוכז, 2,225 ק"ג מזון עסיסי, 3,540 ק"ג שחת ו-96 ימירעיה.

הביא לבית הדפוס י. ע.

מובן מאליו שנתגלו גם תנודות בתפריטי המזון. כך, למשל, במדינות שתנובות עדריהן נעו בממוצע סביב 4500 (משתי חליבות), מנת המזון המרוכז השנתית לפרה נעה בין מינימום של 1100 ק"ג (איידאהו) לבין מאקסימום של 1900 ק"ג (ברוד-אייילנד).

מימירעיה מרובה ביותר נהנו העדרים בפוארטוריקו (משך כל השנה) ובמדינות הדרום